

PLAĆE I MATERIJALNA PRAVA KNJIŽNIČARA U NARODNIM KNJIŽNICAMA

Salaries and Material Rights of Librarians in Public Libraries

Marija Kretić Nađ

Gradska knjižnica Beli Manastir
gradska.knjiznica.bm@os.t-com.hr

Danica Bukna

Gradska knjižnica Beli Manastir
kultura@gkbm.hr

Renata Benić

Gradska knjižnica Beli Manastir
nabava@gkbm.hr

UDK / UDC **027.022:005.95**

Pregledni rad / Review paper

Primljeno/ Received: 19.10.2023.

BROJ
BIBLIOGRAFSKE
JEDINICE

478

Sažetak

Cilj. Ovaj rad trebao bi biti poticaj sveobuhvatnom analitičkom istraživanju plaća i materijalnih prava knjižničara u narodnim knjižnicama. Cilj je članka potaknuti stručnu javnu raspravu o vrijednosti rada knjižničara, kao i ukazati na problematiku s kojom se susreću knjižničari u manjim sredinama. Rad se potencijalno obraća široj javnosti te se u naslovu koristi termin knjižničar kao oznaka za zaposlenike koji rade na prikupljanju, pohrani, čuvanju, obradi i korištenju informacija i knjižnične građe, neovisno o stupnju stručnog napredovanja.

Pristup. Rad se referira, kako na Ustav Republike Hrvatske, tako i na radno zakonodavstvo, zakonske i podzakonske akte koji uređuju poslovanje knjižnica, obrazovanje i stručno usavršavanje knjižničara. Izravan povod pisanju rada bila je najava novog Zakona o plaćama u državnoj i javnim službama promovirana pod sloganom „Za isti posao ista plaća!“.

Rezultati. U članku se navode primjeri plaća i ostalih materijalnih prava knjižničara nekoliko narodnih knjižnica koje imaju javno dostupne dokumente. Primjeri su ilustrativne prirode i njihovo navođenje treba shvatiti kao poticaj ozbiljnoj studiji koja će valorizirati cijenu rada i prava knjižničara narodnih knjižnica.

Ograničenja. Rad je poticaj na sveobuhvatnu analizu plaća i materijalnih prava knjižničara u narodnim knjižnicama, a kako je članak pisan u kolovozu 2023. godine i u njemu su korišteni u tom trenutku dostupni javni podaci, zakoni i uredbe, odstupanja su moguća ukoliko promatrane knjižnice nemaju objavljene anekse kolektivnih ugovora ili izmjene pravilnika u kojima se uređuju plaće i materijalna prava radnika.

Praktična primjena. Rad treba promatrati kao temeljni doprinos sustavnom promišljanju i vrednovanju vrijednosti rada knjižničara u narodnim knjižnicama, kao i promišljanju o jednakosti plaća i materijalnih prava sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci.

Originalnost/vrijednost. O jednakosti plaća i materijalnih prava knjižničara u narodnim knjižnicama nema sustavnih analiza te su knjižničari narodnih knjižnica kojima su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave različito plaćeni za načelno isti rad i ostvaruju različita materijalna prava u Republici Hrvatskoj.

Ključne riječi: materijalna prava, narodne knjižnice, plaće, prava radnika

Summary

Goal. This paper should be a stimulus for a comprehensive analytical study of salaries and material rights of librarians in public libraries. The aim of the article is to encourage professional public discussion about the value of librarians' work, as well as to point out the problems faced by librarians in smaller communities. The paper is potentially addressed to the general public, and the title uses the term librarian as a designation for employees who work on collecting, storing, preserving, processing and using information and library materials, regardless of the degree of professional advancement.

Access. The paper refers both to the Constitution of the Republic of Croatia, as well as to labor legislation, legal and the sub-legal act that regulate library operations, education and professional training of librarians. The direct reason for writing the paper was the announcement of the new Law on Salaries in State and Public Services, promoted under the slogan „Equal pay for equal work!“.

The results. The article provides examples of salaries and other material rights of librarians of several public libraries that have publicly available documents. The examples

are purely for illustration and their indication should be understood as an incentive for a serious study that will valorize the cost of work and the rights of public library librarians.

Limitations. The paper is an incentive for a comprehensive analysis of the salaries and material rights of librarians in public libraries, and as the article was written in August 2023 and it used public data, laws and regulations available at that time, deviations are possible if the observed libraries do not have published annexes to collective agreements or amendments to the regulations governing salaries and material rights of workers.

Practical use. The work should be seen as a fundamental contribution to the systematic reflection and evaluation of the value of the work of librarians in public libraries, as well as reflection on the equality of wages and material rights in accordance with the Ordinance on the conditions and methods of obtaining professional titles in the librarian profession.

Originality/value. There is no systematic analysis of the equality of salaries and material rights of librarians in public libraries, and public library librarians who are the founders of local and regional self-government units are paid differently for basically the same work and exercise different material rights in the Republic of Croatia.

Keywords: material rights, public libraries, salaries, rights of workers

1. Polazišta

Ustavom Republike Hrvatske kao temeljnom pravnom aktu svake države, Republika Hrvatska jedinstvena je i nedjeljiva demokratska i socijalna država. Sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše su vrednote ustavnog poretka i temelj za tumačenje Ustava (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14). Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/06, 125/06, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15) i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19,

144/20) Republika Hrvatska podijeljena je na jedinice lokalne samouprave, odnosno općine i gradove i jedinice područne samouprave, odnosno županije.

Zakonom o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 64/23) uređuju se radni odnosi u Republici Hrvatskoj, Zakonom o plaćama u javnim službama (NN 27/01, 39/09) uređuju se načela za određivanje plaća službenikâ i namještenikâ u javnim službama. Uredbom o izmjenama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (NN 77/14) Vlada Republike Hrvatske propisala je koeficijente za radna mjesta u ustanovama kulture. Temeljnim kolektivnim ugovorom za zaposlenike u javnim službama (NN 56/22) sklopljenim između sindikata i Vlade utvrđena su materijalna prava zaposlenika u javnim službama, dok je Dodatkom I. Temeljnom kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama (NN 127/22) utvrđena osnovica za izračun plaće. Javne službe u smislu ovih zakona i uredbi jesu: javne ustanove i druge pravne osobe kojima se sredstva za plaće osiguravaju u državnom proračunu, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i javne ustanove kojima se sredstva za plaće osiguravaju iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Narodne knjižnice kojima su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu izrijekom obuhvaćene gore navedenim.

Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 127/17, 138/20, 151/22) i Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 28/10, 10/23) uređuje financiranje i propisuje mjerila za određivanje plaća i naknada župana, gradonačelnika i općinskih načelnika i njihovih zamjenika, kao i plaća službenika i namještenika u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Narodne knjižnice, iako su im osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nisu obuhvaćene gore navedenim.

Zakonom o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19, 151/22) ustanova se osniva kao javna ustanova ako je djelatnost ili dio djelatnosti koju obavlja zakonom određena kao javna služba. Na radno pravni status zaposlenih u ustanovama primjenjuju se opći propisi o radu ako zakonom nije drukčije određeno.

Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, 98/19) propisano je da je knjižnična djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku i da uživa njezinu osobitu zaštitu. Člankom 2. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti propisano je obavljanje

knjižnične djelatnosti kao javne službe. Pravilnikom o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci (NN 107/21) uređena su temeljna stručna zvanja u knjižničarskoj struci, viša stručna zvanja, stručni ispiti, program stručnih ispita, polaganje dopunskog stručnog ispita i priznavanje inozemne stručne kvalifikacije. Akademska zajednica knjižničara iznjedrila je stotine znanstvenih i stručnih članaka, knjiga i studija o poslovima knjižničara, njihovim kompetencijama i učinkovitosti pojedinih knjižnica, projekata i programa, no o plaćama i materijalnim pravima knjižničara u narodnim knjižnicama ne provode se konkretne analize.

Narodne knjižnice kao javne ustanove koje ne ostvaruju profit i financiraju se iz proračuna jedinica lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava obvezne su pridržavati se svih zakonskih i podzakonskih propisa koji se odnose na djelokrug njihova rada, transparentno voditi svoje poslovanje, biti na usluzi korisnicima svojim službama i uslugama, promovirati se kao *dnevne sobe* lokalne zajednice ili kao *treći prostor* u kojemu građani mogu kvalitetno provoditi slobodno vrijeme, rekreirati se, cjeloživotno i kulturno obrazovati. One u skladu sa Standardom za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (Standard za narodne knjižnice 103/21) imaju važnu ulogu u poticanju i promicanju čitanja te razvoju i izgradnji demokratskog društva, omogućujući pristup širokom i raznolikom spektru znanja, ideja i mišljenja. One su na raspolaganju svim članovima zajednice bezobzira na njihovu rasu, nacionalnost, dob, spol, religiju, jezik, invaliditet, ekonomski i radni status te obrazovanje (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice 2003). Knjižničari moraju steći zakonom propisane kvalifikacije, a ukoliko žele napredovati u struci zadovoljiti kriterije propisane Pravilnikom o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci.

S druge pak strane, plaće i materijalna prava knjižničara narodnih knjižnica kojima su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu regulirana nikakvim zakonskim propisima. Sindikati i sindikalno udruživanje u većim sredinama predstavlja opciju ukoliko je lokalna vlast voljna pregovarati sa sindikatima i postizati dogovore, no u manjim sredinama u kojima su narodne knjižnice često jedine kulturne ustanove, takva mogućnost ne postoji.

Premijer Republike Hrvatske Andrej Plenković, predstavljajući novi Zakon o plaćama u državnoj i javnim službama na 230. sjednici Vlade održanoj u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, naglasio je da će se njime provesti načelo jednake plaće

za jednak rad, odnosno rad jednake vrijednosti, no Prijedlogom Zakona (Prijedlog Zakona 2023) ponovno su obuhvaćene samo one javne službe koje se financiraju iz državnog proračuna. Knjižničari narodnih knjižnica, jednako kao i odgojitelji u predškolskim ustanovama ponovno ostaju izvan okvira Zakona. Prema Analizi stanja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj za 2019. godinu Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo, Centra za razvoj knjižnica i knjižničarstva (Analiza stanja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj za 2019. godinu 2020) u našoj su državi 194 narodne knjižnice sa ukupnim brojem od 1.735 zaposlenih te je teško vjerovati da tako mali broj zaposlenih u državi s tek 3.899.000 stanovnika nije moguće primjereno valorizirati, usustaviti, cijiniti i platiti. Ostaje nejasna i selektivna primjena zakona u državi koja je Ustavom proglasila jedinstvenost i nedjeljivost, a pojedina stručna zanimanja ignorira ukoliko se ne financiraju iz državnog već iz lokalnog proračuna na koje se odnosi isti Zakon o proračunu (NN 144/21). Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN85/08, 112/12) jamči zaštitu od nejednakog postupanja, no sve dok se knjižničari narodnih knjižnica zakonski ne priznaju kao javni službenici, oni ostaju u teškom položaju, a odgovornost se prebacuje s lokalne na državnu upravu i obrnuto.

2. Primjeri plaća knjižničarâ u narodnim knjižnicama

Kao što je navedeno u sažetku ovoga rada, on nije iscrpna analiza stanja već poticaj za konkretnu analizu i eventualno djelovanje kako bi se izjednačila prava knjižničara u narodnim knjižnicama, kao što su izjednačena prava knjižničara u školskim i visokoškolskim ustanovama. Primjeri knjižnica koji su navedeni, isključivo su odabrani jer su njihovi dokumenti javno dostupni na mrežnim stranicama, služe isključivo u svrhu ilustracije različitih prava i prezentiraju dostupne informacije u kolovozu 2023. godine. Cilj je isključivo usporedne prirode jednakih plaća i materijalnih prava za jednak rad te nikako ne osporava vrijednost rada ili postignuća pojedine knjižnice.

Prema definiciji u Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama plaću zaposlenika čini osnovna plaća i dodaci na osnovnu plaću. Osnovnu bruto plaću zaposlenika čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je raspoređen i osnovice za izračun plaće.

U tablici (Vidi Tablicu 1) je prikazana osnovica i koeficijenti za određena radna mjesta prema Uredbi o izmjenama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima

složenosti poslova u javnim službama (NN 77/14, 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19, 119/19, 50/20, 128/20, 141/20, 17/21, 26/21, 78/21, 138/21, 9/22, 31/22, 72/22, 82/22, 99/22, 26/23 i 46/23) i dostupnim pravnim aktima narodnih knjižnica pojedinih lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava. Nazivi stručnih zvanja promijenjeni su Pravilnikom o uvjetima i nazivu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci, no kako novi nazivi još nisu implementirani u Uredbu, upotrebljavamo stare nazive radi preglednosti. Iz istog razloga navodimo primjere samo za ona stručna zvanja koja se nalaze u Uredbi.

Od promatranih knjižnica, Knjižnice Grada Zagreba, Gradska knjižnica Marka Marulića Split i Dubrovačke knjižnice imaju potpisane kolektivne ugovore (u Zagrebu između Grada Zagreba i Hrvatskog sindikata djelatnika u kulturi i Nezavisnog sindikata knjižničara; u Splitu između Grada Splita i poslodavaca kulturnih ustanova, u Dubrovniku između Grada Dubrovnika i Hrvatskog sindikata djelatnika u kulturi), dok ostale knjižnice plaće i materijalna prava reguliraju pravilnicima i odlukama. Osnovica je izražena u eurima u bruto iznosu. Dodaci na plaću iskazani su posebno u daljnjem tekstu.

Tablica 1. Prikaz osnovica i koeficijenata za određena radna mjesta

Knjižnica	osnovica	knjiž. savjetnik	viši knjižničar	dipl. knjižničar	knjižničar	pomoćni knjižničar
Uredba o nazivima radnih mjesta	902,08	1.843	1,503	1,212	1,018	0,917
Knjižnice grada Zagreba (Kolektivni ugovor, 2022)	608,15	3,39	2,84	2,52	2,42	2,05
Gradska knjižnica Rijeka (Kolektivni ugovor, 2022)	661,57	3,10	2,50	1,80	1,55	1,20
Gradska knjižnica Split (Kolektivni ugovor, 2020)	627,51	1,963	1,763	1,613	1,363	1,163
Dubrovačke knjižnice (Kolektivni ugovor, 2021)	494,39	2,82	2,53	2,18	1,85	1,70

Gradska knjižnica Vinkovci (Pravilnik o radu, 2015)	414,98	3,20	3,00	2,80	2,40	2,00
Gradska knjižnica Hvar (Pravilnik, 2019; Statut, 2019; Odluka, 2018)	862,70			1,50		1,11
Gradska knjižnica Beli Manastir (Odluka, 2021)	718,74 ¹	1,65	1,43	1,34	1,20	1,10

Odlukom Vlade RH o isplati privremenog dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama (NN 65/23) određuje se isplata privremenog dodatka na plaću u bruto iznosu od 163,62 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 0,631 – 1,110, u bruto iznosu od 130,89 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 1,111 – 1,529, u bruto iznosu od 98,17 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 1,530 – 1,867. Privremeni dodatak na plaću isplaćuje se uz plaću, jedanput mjesečno za prethodni kalendarski mjesec. Privremeni dodatak na plaću isplaćivat će se do dana ostvarivanja plaće prema uredbama kojima će se utvrditi nazivi radnih mjesta i koeficijenti za obračun plaće u skladu s novim zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama.

Tablica 2. Izračun osnovne plaće bez dodataka na staž i ostalih dodataka na plaću

Knjižnica	Valuta	Knjiž. savjetnik	Viši knjižničar	Dipl. knjižničar	Knjižničar	Pomoćni knjižničar
Uredba o nazivima radnih mjesta²	euri	1.760,70	1.486,72	1.224,21	1.081,94	990,83
	kune	13.265,99	11.201,69	9.223,81	8.151,87	7.465,40
Knjižnice grada Zagreba	euri	2.061,63	1.727,15	1.532,54	1.471,72	1.246,71
	kune	15.533,35	13.013,21	11.546,92	11.088,67	9.393,34

¹ U Grdskoj knjižnici Beli Manastir radnik koji prima plaću iz državnog proračuna ostvaruje plaću, dodatke na plaću i ostala materijalna prava sukladno Temeljnom kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama, a ostali radnici sukladno Odluci o visini osnovice i koeficijentima za obračun plaća radnicima u Grdskoj knjižnici Beli Manastir

²Na bruto iznos dodan je propisani dodatak do donošenja nove Uredbe

Gradska knjižnica Rijeka	euri	2.050,87	1.653,93	1.190,83	1.025,43	793,88
	kune	15.452,28	12.461,46	8.972,31	7.726,10	5.981,49
Gradska knjižnica Split	euri	1.231,80	1.106,30	1.012,17	855,30	729,79
	kune	9.281,00	8.335,42	7.626,19	6.444,26	5.498,60
Dubrovačke knjižnice	euri	1.394,18	1.250,81	1.077,77	914,62	840,46
	kune	10.504,45	9.424,23	8.120,46	6.891,20	6.332,45
Gradska knjižnica Vinkovci	euri	1.327,94	1.244,94	1.161,94	995,95	829,96
	kune	10.005,6	9.380,00	8.754,64	7.503,99	6.253,33
Gradska knjižnica Hvar	euri			1.294,05		957,60
	kune			9.750,02		7.215,04
Gradska knjižnica Beli Manastir	euri	1.185,92	1.027,80	963,11	862,49	790,61
	kune	8.935,31	7.743,96	7.256,55	6.498,43	5.956,85

Iz gore navedene tablice (vidi Tablicu 2) jasno se vide razlike u osnovnim plaćama (umnožak osnovice i koeficijenta) knjižničara narodnih knjižnica pojedinih gradova. Osnovna plaća diplomiranog knjižničara Gradske knjižnice Beli Manastir u bruto iznosu tako je za 261,10 eura (1.967,26 kn) manja, nego što je propisana Uredbom o izmjenama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, odnosno diplomirani knjižničar Gradske knjižnice Beli Manastir prima manju osnovnu plaću u bruto iznosu od diplomiranog knjižničara Knjižnica Grada Zagreba za 569,43 eura (4.290,37 kn). Za zvanje knjižničarskog savjetnika u Gradskoj knjižnici Rijeka, prema dostupnim podacima, bruto osnovna plaća veća je 819,07 eura (6.171,28 kn), nego za isto zvanje u Gradskoj knjižnici Marka Marulića Split.

U daljnjem tekstu neće biti navedene one promatrane knjižnice koje u svojim aktima nemaju predviđeno povećanje plaće po određenom kriteriju i dodatke na plaću, odnosno one koje imaju na način da se radnicima određeni dodatak može isplatiti ako je osiguran u nadležnom proračunu. Već samo ograđivanje od strane ravnateljâ ustanova da će se određeni dodatak (regres, dar za djecu i sl.) radnicima isplatiti ako je osiguran u nadležnom proračunu, ukazuje na činjenicu da se određenih godina on u proračunu

proizvoljno odobrava, odnosno ne odobrava i to ne nužno u iznosu koji ostvaruju radnici koji primaju plaću iz državnog proračuna.

Ako knjižnica istovremeno zapošljava radnike koji plaću primaju iz državnog proračuna i radnike koji plaću primaju iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, primjenjuju se ona uvećanja i dodaci na plaću proračuna iz kojeg radnik prima osnovnu plaću.

3. Uvećanje plaće

1. dodatak na staž

Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama osnovna bruto plaća uvećava se za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža, a takvo uvećanje u svojim aktima imaju i sve promatrane knjižnice.

2. sati rada ostvareni u posebnim situacijama

Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama (Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama 2022) osnovna plaća uvećava se:

- za rad noću 40 %,
- za prekovremeni rad 50 %,
- za rad subotom 25 %,
- za rad nedjeljom 35 %,
- za smjenski rad 10 %,
- za dvokratni rad s prekidom dužim od 90 minuta i duže (rad u jednom danu u kojem je prekid između rada u prijepodnevoj i popodnevoj smjeni duži od 90 minuta) 10 %, i
- za rad u turnusu uvećat će se na način kako je uređeno granskim kolektivnim ugovorom.

Za rad u dane blagdana, neradnih dana utvrđenih zakonom i rad na dan Uskrsa, zaposlenik ima pravo na plaću uvećanu za 150 %.

Kolektivnim ugovorom za zaposlene u ustanovama kulture Grada Zagreba (Kolektivni ugovor za zaposlene u ustanovama kulture Grada Zagreba 2022) osnovna plaća zaposlenika povećava se za sate rada ostvarene u posebnim situacijama:

- za rad noću 50 %,

- za prekovremeni rad 50 %,
- za rad nedjeljom 35 %,
- smjenski rad za sate odrađene u drugoj smjeni 5 %,
- za dvokratni rad s prekidom dužim od jednog sata 10 %,

Ako zaposlenik radi na blagdane, Uskrs i u neradne dane utvrđene zakonom, ima pravo na plaću uvećanu za 150%.

Prema Pravilniku o radu Gradske knjižnice Rijeka (Pravilnik o radu Gradske knjižnice Rijeka 2022.) osnovna plaća radnika bez dodatka za prehranu uvećava se za sate rada ostvarene u posebnim situacijama:

- za rad noću 50 %,
- za prekovremeni rad 50 %,
- za rad nedjeljom 35 %,
- za smjenski rad 10 %,
- za dvokratni rad 10 %,
- za obvezan rad izvan ustanove (bibliobus) 10 %,
- za rad u posebnim uvjetima, što će ih u skladu s zakonom o zaštiti na radu utvrditi ovlaštena tvrtka 10 %,

Ako radnik radi na dane blagdana, Uskrs i u neradne dane utvrđene zakonom, ima pravo na naknadu plaće i plaću uvećanu za 50%.

Kolektivnim ugovorom za zaposlene u ustanovama kulture Grada Splita (Kolektivni ugovor za zaposlene u ustanovama kulture Grada Splita 2020) osnovna plaća radnika bez stalnog dodatka povećava se za sate rada ostvarene u posebnim situacijama

- za rad noću 40 %,
- za prekovremeni rad 50 %,
- za rad subotom 25 %,
- za rad nedjeljom 35 %,
- za smjenski rad 10 %,
- za dvokratni rad 10 %,

Ako radnik radi na blagdane i u neradne dane utvrđene zakonom, ima pravo na naknadu plaće i plaću uvećanu 150%. Pravo na naknadu za rad subotom ne ostvaruju radnici čije je radno vrijeme raspoređeno u šest radnih dana u tjednu.

Kolektivnim ugovorom za zaposlene u kulturi Grada Dubrovnika (Kolektivni ugovor za zaposlene u kulturi Grada Dubrovnika 2021) osnovna plaća radnika bez stalnog dodatka povećava se za sate rada ostvarene u posebnim situacijama:

- za rad noću (od 22.00 – 06.00 sati) 40 %,
- za prekovremeni rad 50 %,
- za rad nedjeljom 35 %,
- za rad subotom 25 %,
- za rad blagdanom i neradnim danom utvrđenim zakonom 100 %,
- za rad u drugoj smjeni, ukoliko radnik radi naizmjenično ili najmanje dva dana u tjednu 100%
- za dvokratni rad s prekidom dužim od jednog sata 100 %.

Pravilnikom o radu Gradske knjižnice i čitaonice Hvar (Pravilnik o radu Gradske knjižnice i čitaonice Hvar 2019) Knjižnica će isplatiti radniku dodatke na plaću, povećanu plaću za prekovremeni rad, za noćni rad, za rad neradnim danom i blagdanom te novčane nadoknade (troškove prijevoza na posao i s posla, otpremninu kod odlaska u mirovinu, dnevnice za službeni put, terenski dodatak, korištenje osobnog automobila, pomoć u slučaju bolesti, pomoć u slučaju smrti člana obitelji, potpora zbog invalidnosti, dar djetetu, jubilarne nagrade, božićnica, regres za godišnji odmor, odvojeni život od obitelji itd.) kada su ti dodaci uglavljeni ugovorom o radu do iznosa koji osigurava ili s kojim je suglasan Osnivač Knjižnice.

Pravilnikom o radu Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci (Pravilnik o radu Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci 2015.) osnovna plaća radnika povećava se 50 % za sate rada ostvarene u posebnim situacijama:

- za rad noću,
- za prekovremeni rad,
- za rad nedjeljom, blagdanom ili državnim praznikom,

a Izmjenama Pravilnika o radu (Izmjena Pravilnika o radu 2020.) osnovna plaća radnika povećava se 5 % za sate rada ostvarene u drugoj smjeni, ako radnik radi u smjenskom radu.

Pravilnikom o radu Gradske knjižnice Beli Manastir (Pravilnik o radu Gradske knjižnice Beli Manastir 2019.) osnovna plaća radnika uvećat će se za svaki sat rada, i to:

- za prekovremeni rad 50 %,

- za rad noću 40 %,
- za rad nedjeljom 35 %
- za rad u dane blagdana, neradnih dana utvrđenih zakonom i rad na dan Uskrsa, radnik ima pravo na plaću uvećanu za 100 %.

3.1. Postignut znanstveni stupanj magistra ili doktora znanosti

Kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama osnovna plaća zaposlenika uvećat će se za 5 % ako zaposlenik ima završen poslijediplomski specijalistički studij (univ.spec), 8 % ako zaposlenik ima znanstveni stupanj magistra znanosti, odnosno za 15 % ako zaposlenik ima znanstveni stupanj doktora znanosti, neovisno o tome je li poslijediplomski specijalistički studij, magisterij, odnosno doktorat znanosti u funkciji radnog mjesta ili nije.

U Zagrebu za postignuti akademski stupanj ako je u vezi s poslovima koje zaposlenik obavlja ili s djelatnošću poslodavca, iako akademski stupanj, stručni odnosno akademski naziv nije uvjet za radno mjesto na kojem zaposlenik radi pripadajući koeficijent zaposlenika uvećat će se kako slijedi:

- ako zaposlenik ima stručni naziv magistar (mr.) odnosno akademski naziv sveučilišni specijalist (univ. spec.) i sveučilišni magistar struke (univ. mag.) za 5 %
- ako zaposlenik ima akademski stupanj magistra znanosti/umjetnosti koji je stečen prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju 8 %
- ako zaposlenik ima akademski stupanj doktora znanosti/umjetnosti 15 %

U Rijeci za postignuti akademski stupanj na završenom poslijediplomskom sveučilišnom znanstvenom ili umjetničkom studiju osnovna plaća radnika za sate rada uvećat će se, ako znanstveni stupanj nije uvjet za radno mjesto na kojem je zaposlen i ako je znanstveni stupanj u funkciji poslova radnog mjesta na kojem je zaposlen ili je u vezi s djelatnošću poslodavca, kako slijedi:

- za akademski naziv sveučilišni specijalist (poslijediplomski specijalistički studij u trajanju dužem od jedne godine) – 3 %
- za akademski naziv magistre znanosti ili umjetnosti stečen prema ranije važećim propisima – 6 %
- za akademski naziv doktora znanosti ili umjetnosti – 10 %

Odluku o uvećanju plaće gore navedenog donosi ravnatelj uz prethodnu suglasnost osnivača, a uvećanje plaće priznaje se od dana kada je osnivač dao suglasnost.

U Splitu se, kao i Vinkovcima, za postignuti znanstveni stupanj pripadajući koeficijent zaposlenika uvećava za magistre znanosti 8 %, za doktore znanosti 15 %, u Dubrovniku se pripadajući koeficijent za akademski stupanj magistra znanosti/umjetnosti uvećava za 10 %, a za doktora znanosti/umjetnosti 15 %.

3.2. Neprekidni radni staž kod istog poslodavca

Kolektivnim ugovorom za zaposlene u ustanovama kulture Grada Zagreba i Kolektivnim ugovorom za zaposlene u ustanovama kulture Grada Dubrovnika pripadajući koeficijent zaposlenika uvećat će se:

- za navršenih 20 do 29 godina 4 %
- za navršenih 30 do 34 godine 8 %
- za navršenih 35 i više godina 10 %

3.3. Voditeljstvo

Veliki sustavi imaju ugovorena uvećanja za obavljanje poslova voditeljstva, pa tako u knjižnicama Grada Zagreba pripadajući koeficijent zaposlenika uvećava se:

- voditeljima područnih knjižnica za 20 %
- voditeljima zbirki, odjela i ogranaka za 10 %
- voditeljima podružnica, zbirki, odjela i ogranaka za 10 %
- voditeljima stručne grupe poslova i radionica za 5 %

Za obavljanje poslova voditeljstva u Gradskoj knjižnici Marka Marulića, pripadajući koeficijent zaposlenika uvećat će se za 10 %, a zaposlenik nema pravo na uvećanje plaće za obavljanje poslova voditeljstva ako je riječ o obavljanju poslova kod kojih je voditeljstvo u opisu samog radnog mjesta. Prema istom kolektivnom ugovoru, zaposleniku koji je stekao uvjete za obavljanje poslova zaštite na radu i protupožarne zaštite, i obavlja te poslove, koeficijent će se uvećati za 5 %.

4. Ostala materijalna prava radnika

Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama regulirana su ostala materijalna prava radnika koja obuhvaćaju isplatu regresa, dodatka

za uspješnost na radu, naknadu za vrijeme bolovanja, otpremnina pri odlasku u mirovinu, isplatu pomoći (u slučaju smrti radnika ili člana uže obitelji, bolovanja, invalidnosti, rođenja djeteta i sl.), isplatu dnevnica i naknada troškova putovanja, terenski dodatak, naknadu za odvojeni život, naknadu za trošak prijevoza, naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe, jubilarne nagrade, dar u prigodi Dana sv. Nikole, božićnice, naknade po osnovi izuma i tehničkog unapređenja, osiguranje, naknadu plaće za vrijeme godišnjeg odmora, plaćenog dopusta, državnih blagdana i neradnih dana utvrđenih zakonom, naknadu prilikom obrazovanja, prekvalifikacija i drugih slučajeva utvrđenih zakonom. Gore navedena materijalna prava različito su regulirana kod svih promatranih narodnih knjižnica do te mjere da neke ustanove u svojim aktima ni ne ostavljaju mogućnost ostvarivanja prava u slučaju da se u nadležnom proračunu osiguraju sredstva. Ukratko, to znači kako djeca knjižničara nekih narodnih knjižnica imaju pravo na dar u prigodi Dana sv. Nikole, a neka ne. U slučaju smrti člana uže obitelji, neke su knjižnice u mogućnosti pomoći ožalošćenom kolegi, a neke ne. Božićnice, regrese, jubilarne nagrade, otpremnine i sl. ne dobivaju svi knjižničari narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj, a ako i ostvaruju ta materijalna prava, ne ostvaruju ih u jednakim iznosima.

5. Nadležnost struke

U Republici Hrvatskoj pri Ministarstvu kulture i medija djeluje Hrvatsko knjižnično vijeće kao najviše savjetodavno tijelo. U cilju promicanja i unapređivanja knjižničarske struke i njezina predstavljanja u javnosti, u Hrvatskoj djeluje Hrvatsko knjižničarsko društvo (HKD n.d.) sa sjedištem u Zagrebu koje okuplja knjižničare različitih vrsta knjižnica iz svih dijelova Hrvatske u okviru 16 regionalnih knjižničarskih društava i Kluba knjižničara HKD-a. Stručna tijela HKD-a čine Sekcija za bibliografsku kontrolu, Sekcija za narodne knjižnice, Sekcija za obrazovanje i istraživanje, Sekcija za školske knjižnice, Sekcija za upravljanje i tehnologiju, Sekcija za visokoškolske i specijalne knjižnice i Sekcija za zbirke i službe. Unutar navedenih sekcija osnovane su komisije i radne grupe koje se bave pojedinim stručnim pitanjima, odnosno određenim vrstama knjižnica.

Kao krovna stručna organizacija, Hrvatsko knjižničarsko društvo, u cilju razvoja i zaštite knjižničarske struke, ima sljedeće djelatnosti:

- promicati i unaprjeđivati knjižničarsku struku i na odgovarajući je način predstavljati u javnosti

- izdavati stručne časopise i druge stručne publikacije te organizirati stručne skupove
- sudjelovati u predlaganju i donošenju zakonskih propisa koji se tiču knjižničarske struke
- zalagati se za profesionalni integritet knjižničnih djelatnika
- poticati osnivanje i razvitak svih vrsta knjižnica
- osiguravati slobodan protok informacija, kako bi se svim građanima omogućio i olakšao slobodan i jednak pristup građi i informacijama
- zastupati pravo korisnika knjižničnih usluga i službi na slobodan i jednak pristup građi i informacijama
- promicati opću pismenost
- širiti svijest o potrebi čuvanja kulturne baštine i sudjelovati u njezinoj zaštiti (HKD n.d.).

Hrvatsko knjižničarsko društvo, njegova regionalna društva, sekcije, komisije i radne grupe, kao i cijela akademska zajednica knjižničara bila je uključena i sudjelovala je u predlaganju i donošenju Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, zakonskih standarda za pojedine vrste knjižnica, Pravilnika o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci i ostalih zakonskih propisa kojima se uređuje knjižnično poslovanje.

Hrvatsko knjižnično vijeće i Hrvatsko knjižničarsko društvo nisu sindikalne organizacije i ne mogu izravno pregovarati o plaćama i materijalnim pravima knjižničara u Hrvatskoj.

S druge pak strane, kao najviša savjetodavna i stručna tijela koja uređuju poslovanje knjižnica, organiziraju stručne skupove i savjetovanja, a napose izravno sudjeluju u polaganju stručnih ispita i stjecanju viših knjižničarskih zvanja, trebali bi imati uvid u sve segmente knjižničarskog poslovanja i poslovanja narodnih knjižnica kao javnih ustanova. Integritet knjižničarske struke počiva na jednakosti i jednakim pravima svih korisnika knjižničarskih službi i usluga, no pri tome ne bi trebalo iz razmatranja ispustiti knjižničarske radnike koji te usluge pružaju i koji, načelno obavljajući poslove iste vrijednosti, promiču zajedničke ciljeve.

Na ovom se mjestu otvara cijeli niz pitanja, a samo je jedno od njih vrednovanje rada, vrednovanje struke, granice jednakosti, zajedništva i istih prava. Ukoliko stručni rad

nije jednako vrednovan u jednakim vrstama knjižnica, treba li očekivati jednaku učinkovitost, odnosno primjenjivati jednaka mjerila napredovanja? Ukoliko se stručna zajednica, koja je školovala knjižničare, propisala poslove, standarde, aktivno djeluje na usavršavanju svojih članova i njihovih stručnih zvanja ne smatra nadležnom aktivno analizirati plaće i materijalna prava knjižničara, koje je najpozvanije nadležno tijelo za procjenu stručnog rada, odnosno tko bolje može procijeniti vrijednost rada od onih koji kreiraju stručne poslove? Treba li procjenu vrijednosti rada knjižničara narodnih knjižnica prepustiti načelnicima, gradonačelnicima, općinskim i gradskim vijećima odnosno drugim strukama?

6. Umjesto zaključka

Ovaj je rad otvaranje pitanja i poticaj na analizu i raspravu. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti proglasio je knjižničnu djelatnost javnom i od interesa za Republiku Hrvatsku te ju je stavio pod svoju osobitu zaštitu. Knjižničari u narodnim knjižnicama diplomiraju po istim sveučilišnim programima, a knjižnični radnici stručna zvanja stječu sukladno točno utvrđenim kriterijima i polažu iste stručne ispite. U državi koja je Ustavom proglasila jedinstvenost, nedjeljivost i socijalnu ravnopravnost, u zemlji koja se predstavlja kao zemlja znanja i jednakih mogućnosti rad i obrazovanje knjižničara u narodnim knjižnicama nisu jednako vrednovani ni u osnovnoj plaći, ni u dodacima na plaću, a ni u ostalim materijalnim pravima. Knjižničari narodnih knjižnica imaju iste obveze, ali ne i ista prava, kao ni iste mogućnosti. Svjesnim odabirom knjižničarskog zanimanja, nismo se željeli obogatiti, biti javno eksponirani niti politički aktivni. Knjižničarstvo, informacijske znanosti, hrvatski jezik i književnost, studirali smo radi afiniteta prema književnosti, hrvatskom jeziku, organizaciji i redu. Vjerujemo u društvo demokracije i jednakosti, ali u pojedinim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave danas smo prisiljeni sagnuti glavu, skrivati svoje diplome, znanstvena i stručna zvanja kako svojim školovanjem ne bismo uvrijedili one koji odlučuju o proračunskim sredstvima. Radi digniteta i integriteta struke, knjižničara i ostalih radnika u sustavu narodnih knjižnica, smatramo kako bi bilo korisno provesti sveobuhvatnu analizu materijalnog položaja knjižničara u Republici Hrvatskoj te osvijestiti vrijednost rada u narodnim knjižnicama.

Literatura

Dodatak I. Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama. 2022. Narodne novine 127, 1933. Pristupljeno: 13. 07. 2023.

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_10_127_1933.html

Dubrovačke knjižnice. 2020. *Pravilnik o radu.* Pristupljeno: 12. 07. 2023.

https://www.dkd.hr/Portals/0/Evotiva_Documents/Pravni%20akti/Pravilnik-o-radu-2020.pdf?ver=GklVhNIq3Q1WVEIXksFl3g%3D%3D

Grad Dubrovnik. 2021. *Kolektivni ugovor za zaposlene u ustanovama kulture Grada Dubrovnika.*

Pristupljeno: 12. 07. 2023. <https://www.dubrovnik.hr/uploads/pages/274/Kolektivni-ugovor-za-zaposlene-u-ustanovama-kulture-Grada-Dubrovnika.pdf>

Grad Dubrovnik. 2022. *Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o koeficijentima za obračun plaće službenika i namještenika u upravnim tijelima Grada Dubrovnika za radna mjesta za koja su kao potrebno stručno zvanje propisana srednja stručna spremna ili osnovna škola.*

Pristupljeno: 12.07.2023. <https://www.dubrovnik.hr/uploads/posts/16304/10.Prijedlog-odluke-o-izmjeni-Odluke-o-koeficijentima-za-obra%25C2%25A6%25C5%25B9un-pla%25C2%25A6ce-slu%252B%25C5%25BCbenika-i-namje%252Bitenika.pdf>

Gradska knjižnica Beli Manastir. 2021. *Odluka o visini osnovice i koeficijentima za obračun plaća radnicima u Gradskoj knjižnici Beli Manastir.* Beli Manastir: Gradska knjižnica Beli Manastir.

Gradska knjižnica Beli Manastir. 2022. *Pravilnik o izmjenama Pravilnika o radu u Gradskoj knjižnici Beli Manastir.* Beli Manastir: Gradska knjižnica Beli Manastir.

Gradska knjižnica Beli Manastir. 2019. *Pravilnik o radu u Gradskoj knjižnici Beli Manastir.* Beli Manastir: Gradska knjižnica Beli Manastir.

Gradska knjižnica i čitaonica Hvar. 2019. *Pravilnik o radu.* Pristupljeno: 12.07.2023.

<https://www.knjiznicahvar.hr/sluzbene-informacije/>

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci. 2022. *Izmjena i dopuna Pravilnika o radu Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci.* Pristupljeno: 17. 07.2023.

<https://gkvk.hr/wp-content/uploads/2022/06/6.-Izmjena-Pravilnika-o-radu.pdf>

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci. 2020. *Izmjena Pravilnika o radu Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci.* Pristupljeno: 17. 07. 2023.

<https://gkvk.hr/wp-content/uploads/2021/10/1.e.-Izmjena-pravilnika-o-radu-2020-2.pdf>

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci. 2020. *Odluka o osnovici za izračun plaće zaposlenika Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci.* Pristupljeno: 17. 07. 2023.

<https://gkvk.hr/wp-content/uploads/2021/10/8.-UV-OPOZIV-ODLUKE-O-SMANJENJU-OSNOVICE.pdf>

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci. 2015. *Pravilnik o radu.* Pristupljeno: 12. 07. 2023.

<https://gkvk.hr/wp-content/uploads/2021/10/Pravilnik-o-radu-2015-GKVK.pdf>

Gradska knjižnica Marka Marulića. 2020. *Kolektivni ugovor za zaposlene u ustanovama kulture Grada Splita.* Pristupljeno: 11. 07. 2023.

<https://www.gkmm.hr/app/webroot/uploads/files/kolektivni%20ugovor.pdf>

Gradska knjižnica Marka Marulića. 2021. *Pravilnik o radu*. Pristupljeno: 11. 07. 2023. <https://www.gkmm.hr/unos/pravni-akti-statut-pravilnici-poslovnici-odluke-gkmm>

Gradska knjižnica Rijeka. 2022. *Pravilnik o radu*. Pristupljeno: 11. 07. 2023. <https://gkr.hr/O-nama/Sluzbene-informacije/Opci-akti>

Hrvatsko knjižničarsko društvo. n.d. *Poslanje*. Pristupljeno: 13. 07. 2023. https://www.hkdrustvo.hr/hr/o_nama/poslanje/

Hrvatsko knjižničarsko društvo. n.d. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://www.hkdrustvo.hr/>

Knjižnice grada Zagreba. 2016. *Pravilnik o radu*. Pristupljeno: 11. 07. 2023. <https://www.kgz.hr/hr/o-nama/pravni-akti/8120>

Ministarstvo pravosuđa i uprave. 2023. *Prijedlog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama*. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://vlada.gov.hr/>

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. 2020. *Analiza stanja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj za 2019. godinu*. Pristupljeno: 13. 07. 2023. http://maticna.nsk.hr/wp-content/uploads/2021/05/NK_Analiza-knjiznica_2019.pdf

Narodna knjižnica: IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga. 2003. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo.

Nezavisni sindikat knjižničara Hrvatske. 2022. *Kolektivni ugovor za zaposlene u ustanovama kulture Grada Zagreba*. Pristupljeno: 11. 07. 2023. <http://www.nskh.hr/doc/dokumenti/20221219%20Kolektivni%20ugovor%20za%20zaposlene%20u%20ustanovama%20kulture%20Grada%20Zagreba.pdf>

Odluka o isplati dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama. 2023. Narodne novine 65, 1080. Pristupljeno: 13. 07. 2023. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_06_65_1080.html

Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci. 2021. Narodne novine 107, 1886. Pristupljeno: 13. 07. 2023. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_107_1886.html

Službeni glasnik Grada Hvara. 2018. *Odluka o utvrđivanju osnovice za obračun plaće službenika i namještenika u Jedinственном upravnom odjelu Grada Hvara*. Pristupljeno: 12. 07. 2023. <https://www.hvar.hr/portal/sluzbeni-glasnik-br-32018/>

Službeno glasilo Grada Rijeke. 2022. *Kolektivni ugovor za zaposlene u ustanovama kulture Grada Rijeke*. Pristupljeno: 07. 07. 2023. <https://sn.rijeka.hr/2023/04/kolektivni-ugovor-za-zaposlene-u-ustanovama-kulture-grada-rijeka/>

Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. 2021. Narodne novine 103, 1834. Pristupljeno: 07. 07. 2023. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1834.html

Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama. 2022. Narodne novine 56, 800. Pristupljeno: 13. 07. 2023.

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_05_56_800.html

Uredba o izmjenama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama. 2014. Narodne novine 77, 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19, 119/19, 50/20, 128/20, 141/20, 17/21, 26/21, 78/21, 138/21, 9/22, 31/22, 72/22, 82/22, 99/22, 26/23 i 46/23. Pristupljeno: 13. 07. 2023. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_06_77_1450.html

Ustav Republike Hrvatske. 1990. Narodne novine 56, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske>

Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. 2017. Narodne novine 127, 138/20, 151/22. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://www.zakon.hr/z/411/Zakon-o-financiranju-jedinica-lokalne-i-podru%C4%8Dne-%28regionalne%29-samouprave>

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. 2019. Narodne novine 17, 98/19. Pristupljeno: 13. 07. 2023. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. 2001. Narodne novine 33, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-%28regionalnoj%29-samoupravi>

Zakon o plaćama u javnim službama. 2001. Narodne novine 27, 39/09. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://www.zakon.hr/z/541/Zakon-o-pla%C4%87ama-u-javnim-slu%C5%BEbama>

Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. 2010. Narodne novine 28, 10/23. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://www.zakon.hr/z/290/Zakon-o-pla%C4%87ama-u-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-%28regionalnoj%29-samoupravi>

Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. 2006. Narodne novine 86, 125/06, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://www.zakon.hr/z/437/Zakon-o-podru%C4%8Djima-%C5%BEupanija%2C-gradova-i-op%C4%87ina-u-Republici-Hrvatskoj>

Zakon o proračunu. 2021. Narodne novine 144, 2457. Pristupljeno: 13. 07. 2023. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2021_12_144_2457.html

Zakon o radu. 2014. Narodne novine 93, 127/17, 98/19, 151/22, 64/23. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://www.zakon.hr/z/307/Zakon-o-radu>

Zakon o suzbijanju diskriminacije. 2008. Narodne novine 85, 112/12. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://www.zakon.hr/z/490/Zakon-o-suzbijanju-diskriminacije>

Zakon o ustanovama. 1993. Narodne novine 76, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19, 151/22. Pristupljeno: 13. 07. 2023. <https://www.zakon.hr/z/313/Zakon-o-ustanovama>